

Thuisblijven? Vlinders kijken

Heel veel activiteiten zijn het laatste halfjaar niet doorgegaan of moesten worden aangepast. Ook de medewerkers van De Vlinderstichting moesten creatief zijn. En dat lukte. Want vlinderen in je eigen tuin, dat kan altijd!

NACHTVLINDERNACHT

Tekst: Nachtvinders digitaal

Ineke Radstaat &
Jurriën van Deijk
De Vlinderstichting

Natuurlijk is het nu niet slim om met z'n allen op een kluitje te kijken welke nachtvinders zich laten zien. Op alle locaties was de Nationale Nachtvindersnacht daarom zonder publiek. Om iedereen de kans te geven toch mee te kijken, was er een livestream. Ineke en Jurriën lieten via internet aan kijkers uit heel Nederland zien wat er allemaal bij ons laken rondvloog. Een leuke ervaring! En natuurlijk deden er ook heel veel andere locaties mee.

Veel trekvlinders en weinig buxusmotten

Zowel bij de macro- als bij de microvlinders zijn trekvlinders in de top 5 terechtgekomen: het koolmotje en de gamma-uil. En ook de winnaar van de tuinvlindertelling was dit jaar een trekvlinder.

De afgelopen jaren domineerde de buxusmot de lijst. Die was nu in het zuiden en midden van het land een stuk minder talrijk. De meeste waarnemingen van de buxusmot kwamen nu uit het noorden van het land.

Nachtvindersnacht 2020 in cijfers

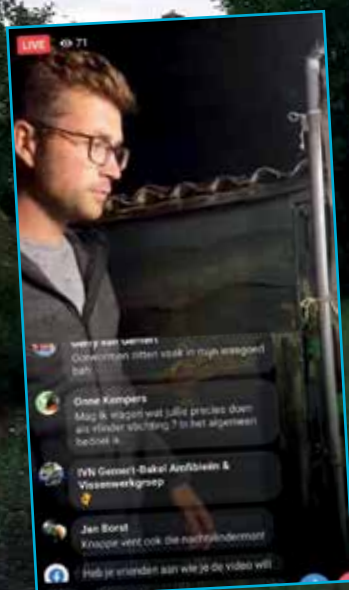
- 27.500 waarnemingen doorgegeven
- bijna 950 verschillende soorten nachtvinders geteld waarvan
- 432 macro's en 524 soorten microvlinders.

Top 5 macrovlinders

1. grijze stipspanner (*Idaea aversata*)
2. huismoeder (*Noctua pronuba*)
3. gewone worteluil (*Agrotis exclamationis*)
4. gamma-uil (*Autographa gamma*)
5. taxusspikkelspanner (*Peribatodes rhomboidaria*)

Top 5 microvlinders

1. gewone grasmot (*Chrysoteuchia culmella*)
2. gevlamde bladroller (*Archips xylosteana*)
3. buxusmot (*Cydalima perspectalis*)
4. koolmotje (*Plutella xylostella*)
5. bonte brandnetelroller (*Anania hortulata*)

TUINVLINDERTELLING

Tuinvlinders lijden onder droogte

Deze zomer deden weer heel veel mensen mee aan de tuinvlindertelling, die 4 weken duurde. De eerste week was het wat regenachtig, maar daarna werd het prachtig vlinderweer.

Veel vlinders in het noorden

Opvallend: in de noordelijke provincies werden veel meer vlinders geteld. Van alle atalanta's die geteld werden, werd maar liefst 79% boven de rivieren waargenomen. En voor de dagpauwoog was dat effect nog sterker: 84% van het totaal werd in Noord- en Midden-Nederland gezien. Dat is waarschijnlijk een effect van de hitte en droogte. In de noordelijke provincies is het een beetje koeler en viel net iets meer regen. Vlinders vinden daar dus meer voedsel; zuidelijker zijn voedselplanten veel erger verdroogd.

Runner-up: dagpauwoog

De dagpauwoog eindigde landelijk gezien op nummer 2, maar was in verschillende provincies de winnaar. In Drenthe, Flevoland en Groningen kwam deze opvallende vlinder als beste uit de bus. Ook ten opzichte van 2019 deed deze vlinder het wat beter: vorig jaar werd hij nog slechts in 51% van de tuinen waargenomen, dit jaar in 71%.

Waar is de kleine vos gebleven?

Grote afwezigheid was de kleine vos; dit jaar haalt hij niet eens de top 10. We kunnen het nog iets relativeren door te kijken naar het aantal tuinen waar hij werd gezien, dan eindigt hij nog op nummer 10. Hij is dus nog wel op veel plekken aanwezig, maar de aantallen zijn ongekend laag. Waarschijnlijk heeft het te maken met de overlevingskans van de rupsen, die last hebben van het verdrogen van de voedselplanten. Maar helemaal zeker weten doen we dat niet.

Bijna geen distelvlinders

Distelvlinders trekken elk jaar vanuit Zuid-Europa en Afrika naar Noord-Europa. De aantallen zijn jaarlijks heel wisselend. Dat heeft te maken met de wind, maar ook met de regenval in de gebieden waar ze overwinteren. Zo ongeveer eens in de 5 tot 10 jaar valt alles samen en zijn de omstandigheden precies goed. En dan wemelt het van de distelvlinders! Dat gebeurde in 2019. En in 2009. Ook 2003 en 1996 waren goede 'distelvlinderjaren'. We zullen er nu dus weer even op moeten wachten ...

Citrouenvlinder

Koninginnenpage

Kleine vos

Dagpauwoog

Ortwin Hofmann

Winnaar van de tuinvlindertelling 2020: de atalanta.

Tuinvlindertelling 2020 in cijfers

14.000 tellingen gedaan
4500 tuinen geteld (meerdere tellingen per tuin mogelijk)
Meer dan 117.000 vlinders geteld

Top 10 op basis van aantal getelde vlinders

1. atalanta (waargenomen in 83% van alle tuinen)
2. dagpauwoog (71%)
3. klein koolwitje (66%)
4. groot koolwitje (53%)
5. citrouenvlinder (44%)
6. boomblauwtje (39%)
7. klein geaderd witje (25%)
8. bruin zandoogje (13%)
9. bont zandoogje (24%)
10. gehakkelde aurelia (31%)